

LETTERKUNDE

houdt echter de overeenkomst op en begint het verschil, een verschil van zeer diepgaande strekking.

Truus Gerhardt is voor alles de dichteres, die beschikt over een kleurrijk en groot plastisch vermogen. Zij ziet als het ware met het oog van den schilder, een schilder dan die onmiddellijk wordt getroffen en dit moment ook even onmiddellijk uitbeeldt. Een dusdanig gearde poëzie zal nooit diep gaan, zij zal in het beste geval boeien door de oorspronkelijkheid en veelheid harer beelden. De poëzie van Ida G. M. Gerhardt heeft andere, en voor mijn gevoel, blijvender qualiteiten. Het werk getuigt van grooter bezonkenheid, van een oprechte poging in te willen gaan tot „de kern van alle dingen.” Wie zich een dergelijken weg kiest, kiest zich zonder eenigen twijfel een zeer moeilijken weg. Het is nu eenmaal met de poëzie een wonderlijke geschiedenis en de Muze blijkt nog altijd een zeer eigenzinnige dame, die haar gunsten naar eigen luim verdeelt. Er staan verzen in dit bundeltje, welke men hoogstens kan waardeeren om de zoo oprecht bedoelde strekking, om een eerlijk, religieus gevoel, dat daarin wordt geuit. Maar het lijkt wel of de Muze, opgeschrikt door al dit „edels” en daarvoor — althans op dat moment — allerminst in de stemming, op de vlucht is geslagen.

Ik zou deze opmerkingen niet maken, indien dit werk niet zooveel andere mogelijkheden in zich borg. Er is dan allereerst een uitnemende techniek. Men kan er langen breed over praten, maar ook de poëzie heeft haar ambachtelijken kant en mej. Gerhardt verstaat het ambacht, althans voor een belangrijk deel, goed. Dat is ontegenzeggelijk een qualiteit, welke vooral in het werk van

een — naar ik meen — debutante opvalt.

Er is echter veel meer. Er staan in dit boekje, waarvan ik den titel tegelijkertijd te groot van bedoeling en te nietszeggend vind, verzen die meer zijn dan veelbelovend alleen, maar die op zichzelf en binnen het kleine kader volkomen hun bedoeling verwezenlijken. Gedichten dus — om terug te grijpen naar een reeds eerder gebruikt beeld — waarin de Muze blijkbaar in een zeer sobere en ingetogen stemming verkeerde en zich daarin door mej. Gerhardt gaarne liet betrappen.

Dit alles moge ietwat ironisch klinken, men kan er echter van overtuigd zijn dat zulks slechts in zeer geringe mate in mijn bedoeling ligt, al kan ik dan niet ontkennen dat poëzie van deze gestemdheid, welke grootheid van formaat mist, maar in haar beperktheid niettemin geslaagd genoemd moet worden, wel eens op mijn gevoel voor ironie pleegt te werken.

Ik wil echter — zoo ik iets mocht hebben miszegd — gaarne in het openbaar boete doen en op welke wijze zou dat beter kunnen geschieden dan door tenslotte een gedicht van mej. Ida G. M. Gerhardt, dat ik in zijn soort van harte bewonder, te citeeren?

MILIUM EFFUSUM

Een pluimgras — schaduw, neergeschreven
en wiegende over mijn blad; —
op het effen papier het beven
der arepluimen, rijke schat
van fijne zaden, kiemend leven;
boven de puntig uitgedreven
gescherpte blaad'ren ijl geheven.

Beeld van het overvele dat
het trillend vers zoekt na te streven
en in zijn eenheid samenvat:
de ranke bouw, het vrije zweven
der woorden duizendvoudig leven, —
o zinrijk teeken, hier gegeven,
gespiegeld op het wachtend blad.

Jan Campert